

Harjoitustyön palaveri 1:

Simulointitestaus ja protot (2 p.)

Palautus: Ohjaajan kopiot palautetaan palaverin 1 alussa

Taustaa

Harjoitustyössä suunnitellaan ravintolahakujärjestelmän käyttöliittymä PC:lle, jonka näyttö-resoluutioksi oletetaan 1280 x 1024. Suunnittelua varten kerättiin käyttötilanteita kotitehtävän kt 3 käyttäjähaastatteluilla. Kaikki kurssilaiset laativat haastattelun perusteella kaksi skenaariokuvausta, joten kaiken kaikkiaan kurssille kertyi noin 40 erilaista ravintolaskenaariota. Kaikkien kurssilaisten palauttamat skenaariot ovat webissä osoitteessa <http://www.cs.helsinki.fi/u/salaakso/kl2-2006/haastatteluskenaariot.html>

Vaihe 1. Skenaarioista 2 tavoitepohjaista käyttötapausta

Valitse käyttäjähaastatteluilla selvitettyjen skenaarioiden joukosta kaksi erilaista ravintolatapausta, joita kannattaa tukea PC:lle suunniteltavalla ravintolahakujärjestelmällä eli joiden tukeminen ei vaadi mukana kuljetettavaa PDA-laitetta. Käytännössä siis ensisijaisen päätöksentekokohdan tulee aktivoitua sellaisessa paikassa, että on mielekästä olettaa PC ja verkkoyhteys saataville.

Valitse kaksi tyypillistä mutta erilaista käyttötilannetta skenaarioiden joukosta. Aloita valitseminen omista skenaarioistasi, ja jatka sen jälkeen arvioimalla muiden laatimia skenaarioita. Valintavaiheessa voit yrittää ryhmitellä keskenään samanlaisia skenaarioita yhteen, joskin se on todennäköisesti vaikeaa. Helpompaa lienee muuntaa ensin pari skenaariota tavoitepohjaisiksi käyttötapaueksiksi ja sitten yrittää verrata seuraavia skenaarioita niihin: tuleeko skenaariosta sama käyttötapaue vai eri?

Muunna molemmat valitsemasi skenaariot tavoitepohjaisiksi käyttötapaueksiksi. Valitsemisvaihetta saattaa helpottaa se, jos muunnat käyttötapaueksiksi suuremman määrän kuin 2 skenaariota ja karsit suunnitteluun mukaan otettavat tapaukset näiden joukosta.

Yleensä skenaarioita kirjoitettaessa on jäänyt pois kaikenlaista sellaista tietoa, jonka tarpeellisuus paljastuu vasta käyttötapaueksiksi muuntamisen yhteydessä. Jos haluat antaa toisille kurssilaisille luvan kysyä skenaarioistasi lisätietoja sähköpostitse, lisää oma sähköpostiosoitteesi oman nimesi alapuolelle sille HTML-sivulle, jossa skenaariosi ovat. Hyöty on molemminpuolinen: skenaarion laatija pystyy täydentämään omaa käyttötapauekuvaustaan kysyjän antamien vihjeiden mukaan, eikä kysyjän tarvitse arvailla puuttuvia tietoja. Jos lisätietojen kysyminen ei onnistu, voit määritellä puuttuvat tiedot itse.

Tarkista lopuksi molemmat tavoitepohjaiset käyttötapaueksesi käyttämällä luennolla jaettua tarkistuslistaa. Lista on saatavilla myös pdf-tiedostona *Luennot*-sivun taulukossa.

Vaihe 2. Kahden nykyjärjestelmän simulointitestaus

Webistä löytyy valmiita ravintolahakujärjestelmiä. Valitse simulointitestattavaksi kaksi valmista järjestelmää esimerkiksi seuraavien joukosta:

- <http://www.ravintolaopas.net/fi/>
- <http://nyt.hs.fi/menot/ravintolat>
- <http://www.eat.fi/>

Simulointitestaa molempia valitsemiasi järjestelmiä molemmilla tavoitepohjaisilla käyttötapauksillasi. Valitse lopuksi käyttötapauksistasi se, jota nämä järjestelmät tukevat paremmin. Laadi sen suorittamisesta kuvasarjat molemmilla järjestelmillä ja molemmista kaksi keskeisintä ongelmakohtaa.

Kuvasarjan laatimisesta voit katsoa ohjeita Käyttöliittymät-peruskurssin luentomonisteesta sivuilta 22-24 (luentomoniste saatavilla sivulla www.cs.helsinki.fi/u/alatvako/kl-2006/kurssimateriaali.html). Merkitse kuvasarjoihin myös vertailumerkinnot näkyviin.

Vaihe 3. Käyttöliittymäprotot molempiin käyttötilanteisiin

Laadi kaksi käsin piirrettyä paperiprotota, joista toinen on optimoitu pelkän käyttötilanteen 1 suorittamiseen ja toinen käyttötilanteeseen 2. Suunnittele molempiin käyttötilanteisiin mahdollisimman hyvät käyttöliittymäratkaisut. Erityisesti ratkaisusi tulee korjata ne kaikki keskeiset ongelmakohdat (2+2 kpl), jotka sait selville edellisessä vaiheessa valmiista järjestelmistä. Ethän kuitenkaan tyydy pelkästään näiden kohtien korjailuun, vaan paranna ratkaisuasi muiltakin osin.

Voit käyttää suunnitteluprosessina yhtä seuraavista (ks. suunnitteluprosesseista Käyttöliittymät-peruskurssin luentomonisteen sivut 40-43):

- Simulointipohjainen GDD (ks. luentomonisteen sivut 44-56)
- Lauesenin Virtual Windows (ks. monisteessa mainitut lähteet)
- Skenaariopohjainen suunnittelu (ks. monisteessa mainitut lähteet)

Jos teet suunnittelua GDD-prosessilla, käytä syötteenä niitä tavoitepohjaisia käyttötapauksia, jotka laadit vaiheessa 2. Jos valitset Lauesenin Virtual Windowsin tai skenaariopohjaisen suunnittelun, luo suunnittelun syöte alkuperäisistä skenaarioista ja palaute ne käyttöliittymäprototien yhteydessä.

Käytitpä mitä tahansa näistä kolmesta suunnittelumenetelmästä, lopputuloksena palaveria varten on oltava kaksi demokelpoista paperiprotota, joita on mahdollista demota esimerkkitietoa sisältävien näyttökuvien avulla ohjauspalaverissa. Protot kannattaa piirtää käsin A3-arkeille siten, että käytät irtopalasia demoamiseen. Toki voit laatia kuvasarjatkin, mutta täydellisten kuvasarjojen laatiminen on yleensä turhan työlästä tällaiseen tarkoitukseen, jossa on mahdollista demota protot toimintaa interaktiivisesti. Myös tietokoneella piirtäminen on yleensä kovin hidasta. Tietokoneella kannattaa tehdä vain sellaiset osat, joiden laatiminen koneella on nopeampaa kuin käsin piirtäminen. Tarvittaessa voit myös demon aikana lennossa kirjoittaa prototoin joitain syötteitä. Valmistele kuitenkin demosekvenssien palaset etukäteen siten, ettei enää palaverissa tarvitse käyttää aikaa puuttuvien palasten piirtelemiseen.

Simuloi itse kumpikin käyttötapauksesi läpi kyseistä tapausta varten laatimallasi paperiprotolla, ja opettele demoamaan kumpaakin protota. Ota sitten kopiot ohjaajalle molempien käyttötapauksien suorittamisen keskeisistä kohdista. Kopioi kokonaisia esimerkkidatan sisältäviä näyttöjä, älä yksittäisiä pieniä palasia, joiden keskinäisiä suhteita ohjaajan on mahdotonta rekonstruoida jälkeenkäin. Jos käytät irtolappuja ohjaajan kopiiossa, ne on nidottava tai liimattava prototoin oikeille paikoilleen siten, ettei ohjaaja sotke niitä jälkeenkäin kuljettaessaan protota paikasta toiseen.

Ohjauspalaveriin valmisteltava materiaali

Valmistele palaveriin seuraavanlainen materiaali, josta otat ennen palaveria kopion ohjaajalle. Sen toisen kopion tarvitset itsellesi, jotta voit jatkaa harjoitustyötäsi palaverin jälkeen.

1. Skenaariot (2 kpl) ja käyttötapaukset (2 kpl). Tulosta paperille sekä skenaariot että tavoitepohjaiset käyttötapauksesi, esim.

- Skenaario 1: Vikin luota pizzalle Korkeavuorenkadulle (laatija: minä itse)
- Tavoitepohjainen käyttötapaus 1: Pizzeriaan iltaa viettämään
- Skenaario 2: Äidille synttärilahjaksi ravintolassakäynti (laatija: Janne Siltanen)
- Tavoitepohjainen käyttötapaus 2: Äidin syntymäpäiväbrunssi

2. Simulointitestauksen kuvasarjat (2 kpl) ja pahimmat ongelmakohdat (2+2 kpl). Tulosta paperille kuvasarjat yhden käyttötapauksen (tapaus 1 tai 2) suorittamisesta kahdella erilaisella webistä löytyvällä ravintolahakujärjestelmällä. Kokoa ohjaajan kopio siten, että kirjoitat käyttötapauksen numeron ja nimen (esim. *Käyttötapaus 1: Ilta pizzariassa*) aina kuvasarjan ensimmäinen kuvan yläreunaan. Liitä molempien kuvasarjojen loppuun tekstimuodossa kuvaus kahdesta keskeisimmästä ongelmakohdasta, jotka simulointitestaus paljasti.

3. Käyttöliittymäprotot (2 kpl). Palauta kaksi paperiprotoa, joista toinen on optimoitu pelkän käyttötapauksen 1 suorittamiseen ja toinen käyttötapaukseen 2. Kokoa ohjaajan kopio siten, että kirjoitat käyttötapauksen numeron ja nimen (esim. *Tavoitepohjainen käyttötapaus 1: Pizzeriaan iltaa viettämään*) aina ensimmäisen ko. tapausta käsittelevän kuvan yläreunaan. Jos käytit suunnittelussa Virtual Windows -menetelmää tai skenaariopohjaista suunnittelua, palauta myös alkuperäisistä skenaarioista muokkaamasi suunnittelun syöte.

Kansilehdet. Lisää kaikkiin osiin kansilehdet, joissa on seuraavat tiedot:

- Käyttöliittymät II (syksy 2006)
- Helsingin yliopisto, tietojenkäsittelytieteen laitos
- **Ravintolahaku-harjoitustyön ohjauspalaveri 1**
- **Skenaariot ja tavoitepohjaiset käyttötapaukset** tai **Simulointitestauksen kuvasarjat ja pahimmat ongelmakohdat** tai **Käyttöliittymäproto**
- **Teemu Penttinen** <- *Oma nimesi*
- Ohjaaja: Antti Latva-Koivisto / Marju Kettunen <- *Ohjaaja, jolta varasit ykköspalaverin*